

INTERNE COMPETITIE TORNADO 2008-2009

Een terugblik door Bernard Lippens

Wie goed heeft opgelet tijdens het afgelopen seizoen, heeft gemerkt dat langzaam, maar zeker, de sfeer in de vereniging verandert, in positieve zin! Een verandering die zich vooral bij de volwassenen voltrekt: de behoefte om het grootste deel van de avond met de competitiepartij bezig te zijn, en daarna een gezellig praatje (onder genot van een drankje). Men schenkt meer tijd en aandacht aan het spel. De junioren zijn nog niet zo ver, tot verdriet van veel oudere leden. Voor de leider van de interne competitie is dit een belangrijk gegeven. Het is goed om afspraken over de gang van zaken in de jaarvergadering te maken voor een soepel verloop van de competitie in het komende seizoen. Daarover meer in het tweede deel van dit verslag.

Het wordt drukker op de clubavonden: 43 schakers hebben één of meerdere partijen gespeeld (vorig seizoen 39), die 321 partijen in totaal hebben gespeeld (vorig seizoen 305) over 30 ronden (vorig jaar 32). Minder ronden, maar meer partijen. Net als vorig seizoen werden er meestal 9 of 10 of 11 partijen op een avond gespeeld (minstens 7, hoogstens 15). Een kwart van de schakers (11) speelde 5 partijen of minder; 60% (26) speelde 15 tot 28 partijen. Marinus de Grundt speelde 28 partijen: een opkomst van 93%!

De eindstand van de interne competitie luidt:

	pt	%		pt	%		pt	%
1.R.P.Hofstede	1007	91	16. P.Geurts	400	45	30.W.Ruardy	139	70
2.J.Alblas	875	67	17.Th.Meeuwssen	378	43	31.K.Schokker	103	27
3.B.Lippens	793	76	18.C.Ruardy	342	59	32.L.v.Schaik	93	39
4.St.Jacobs	643	69	19.N.Jakopovic	331	39	33.H.Ruardy	92	100
5.Th.Banken	635	56	20.T.v.d.Heuvel	329	53	34.L.Smits	92	25
6.W.Claus	572	48	21.A.Beekers	309	38	35.H.Bouman	84	28
7.D.Jansen	569	60	22.J.de Haas	292	65	36.A.Connor	69	25
8.H.Bergsma	563	54	23.J.Smits	263	39	37.S.Peeters	61	50
9.G.v.Tongeren	560	50	24.J.v.Son	263	50	38.D.Hopman	45	100
10.M.de Grundt	521	46	25.Z.Jakopovic	240	50	39.M.Vos	40	21
11.R.Worm	498	67	26.M.Wevers	212	54	40.Siebe Janssen	16	0
12.A.Aalbers	493	50	27.E.v.d.Eeckhout	209	0	41.L.Ruardy	15	0
13.T.v.Zuylen	457	41	28.H.Wolwers	201	25	42.O.Wasmann	14	0
14.M.v.Vroonhoven	449	50	29.C.Vleeming	197	30	43.Jake Howard	13	0
15.Jurjo Hagen	447	65						

De eerste kolom bevat de kopgroepen, de tweede kolom het grote peloton en in de laatste kolom staan de achterblijvers.

Gespeelde is in blokken van 9 partijen, zodat veel spelers drie keer tegen elkaar hebben gespeeld. Na de 27e. ronde zijn nog maar 3 ronden gespeeld (i.p.v. de geplande 6); er was geen noodzaak meer om spelers een vierde keer tegen elkaar te laten spelen, omdat toen vrijwel alle beslissingen al gevallen waren. 24 keer hebben spelers elkaar 3 keer ontmoet; 6 keer eindigden die ontmoetingen in een 3-0 overwinning:

Rijk-Pieter Hofstede	- John Alblas	3-0
John Alblas	- Wim Claus	3-0
John Alblas	- Albert Aalbers	3-0
Stan Jacobs	- Geert van Tongeren	3-0
Marinus de Grundt	- Michiel van Vroonhoven	3-0
Terrell van den Heuvel	- Harrie Bouman	3-0

Mijn voorspelling van vorig jaar, dat Rijk-Pieter Hofstede de grote favoriet is om het kampioenschap te heroveren, is door Rijk-Pieter op overtuigende wijze waargemaakt. Hij is voor de tweede keer vader geworden, en dat heeft hem als schaker goed gedaan: hij is weer helemaal in zichzelf gaan geloven, pakt de schaakboeken er bij ..., en hij is niet meer te houden in de slotfase. Zijn 3-0 overwinning op zijn directe belager (John Alblas) spreekt boekdelen. Hij is de eerste schaker van Tornado die de 1000 Keizerpuntengrens heeft doorbroken.

John Alblas heeft de stijgende lijn van vorig jaar doorgetrokken. Zijn prestatie is des te indrukwekkender, omdat hij de nummers 1 t/m 6 van de ranglijst drie keer ontmoet heeft, met een score van 7,5 punten uit 15 partijen (alleen Rijk-Pieter Hofstede heeft meer punten tegen de top-6 gehaald).

Zelf heb ik een goed jaar gehad, maar de topvorm van vorig seizoen ontbreekt. Dubbele nederlagen tegen Rijk-Pieter Hofstede en John Alblas doen mij achter hen op de derde plaats belanden. Zorgen thuis, over mijn echtgenote die twee maal opgenomen is in het ziekenhuis, zijn niet bevorderlijk voor de concentratie en de rust in het spel.

Veeluldig afwezig: intern, in de beslissende wedstrijd tegen Wageningen, in het OSBO-kampioenschap; in het Open

Kampioenschap heb ik mij na de derde ronde zelfs helemaal moeten terugtrekken uit het tournooi. Hopelijk zijn die zorgen komend seizoen over. John Alblas en Rijk-Pieter Hofstede kunnen hun borst dan weer nat maken.

In de subtop heeft Thijs Banken gezelschap gekregen van zijn mede-jeugdleader Stan Jacobs, die op overtuigende wijze de sterkste uitdager van dit seizoen is geworden. Zijn 3-0 overwinning op Geert van Tongeren bewijst ten overvloede, dat hij in de groep van de kandidaten thuishoort. Schaken uitleggen aan anderen maakt, dat je zelf ook beter gaat schaken, zo blijkt opnieuw dit seizoen.

Een grote groep enthousiaste schakers heeft de topspelers dikwijls het vuur na aan de schenen gelegd. Deze groep achtervolgers slaagde er niet in door te dringen tot de top, maar kwamen daar wel dicht in de buurt. Wim Claus voert de groep aan en bewijst daarmee dat hij tot de sterkste spelers van de vereniging behoort. Harry Bergsma, met zijn alles-of-niets speelwijze, is de revelatie van dit seizoen. Marinus de Grundt toont met zijn 3-0 overwinning op Michiel van Vroonhoven aan, dat de senioren ook voor de beste junioren nog steeds een moeilijk te nemen hindernis vormen.

Het grote peloton wordt aangevoerd door Peter Geurts. Qua gezondheid heeft hij een moeilijk jaar achter de rug, zodat meespelen met de zware jongens in de club dit jaar te veel is gevraagd. Hij heeft dit jaar mooie partijen gespeeld en, als zijn conditie goed blijft, kunnen wij het volgend seizoen weer veel van hem verwachten.

Verrassend is ook de goede klassering van Terrell van de Heuvel en van Coendert Vleeming. Beiden zijn nog heel jong, en toch passen zij helemaal bij de senioren. Spelvreugde kenmerkt hun spel en zij hebben het incasseringsvermogen van een wedstrijdschaker als het eens niet zo goed gaat. Terrell blijkt bovendien van nature het talent te hebben om een partij in de slotfase naar zich toe te trekken en tot winst te voeren. Op deze wijze zijn Harrie Bouman en Margreet Wevers in hun partijen tegen hem helemaal dol gedraaid.

Laag geklasseerd staat Wim Ruardy. Dat komt omdat hij maar 5 keer heeft meegespeeld. Jammer, want hij is een gewaardeerde kracht bij de jeugdopleiding en zou, als hij regelmatig mee zou spelen bij de senioren, net zoals de andere jeugdleaders goede resultaten kunnen halen.

Alle leden van de vereniging spelen in een grote groep, waarin verschillende categorieën herkenbaar zijn. Laten we die achtereenvolgens de revue passeren.

De onderlinge resultaten van de kandidaten geeft het volgende beeld:

1. Rijk-Pieter Hofstede	16 punten uit	17 partijen	(77%) = score van	94%
2. Bernard Lippens	11,5	16	(76%) =	72%
3. John Alblas	10,5	17	(65%) =	62%
4. Dick Jansen	7,5	15	(75%) =	50%
5. Thijs Banken	6	14	(58%) =	43%
6. Wim Claus	5,5	17	(63%) =	32%
7. Harry Bergsma	4	12	(44%) =	33%
Jurjo Hagen	4	7	(41%) =	57%
9. Geert van Tongeren	3,5	12	(50%) =	29%
10. Jan de Haas	2,5	6	(60%) =	42%
11. Peter Geurts	1	9	(45%) =	11%
Zdravko Jakopovic	1	2	(100%) =	50%
13. E. van den Eeckhout	0	1	(100%) =	0%
Hermie Wolvers	0	1	(50%) =	0%

De eerste 4 zijn het afgelopen seizoen koploper geweest (Rijk-Pieter 16x, John 6x, Bernard 5x, Dick 4x). Thijs Banken en Wim Claus hebben, zeker gezien hoe zwaar de tegenstanders zijn geweest, zich duchtig geweed. Jurjo Hagen heeft niet veel gespeeld, en staat daardoor niet erg hoog; kwalitatief hoort hij in de groep van de kandidaten thuis.

De onderlinge resultaten van de uitdagers biedt grote verrassingen:

1. Marinus de Grundt	11,5 punten uit	16 partijen	(57%) = score van	72%
2. Terrell v. d. Heuvel	10,5	19	(95%) =	55%
3. Robert Worm	9,5	13	(72%) =	73%
Johan van Son	9,5	16	(84%) =	60%
5. Theo Meeuwse	9	17	(74%) =	53%
Corine Ruardy	9	17	(100%) =	53%
Ad Beekers	9	18	(75%) =	50%
8. Tycho van Zuylen	8	15	(56%) =	53%
9. M. van Vroonhoven	7,5	14	(64%) =	54%
Neven Jakopovic	7,5	13	(68%) =	58%
Jos Smits	7,5	16	(84%) =	47%
Coendert Vleeming	7,5	25	(100%) =	30%

13. Albert Aalbers	7	9	(41%) =	78%
14. Margreet Wevers	6	10	(83%) =	60%
15. Harrie Bouman	5	17	(94%) =	29%
16. Lucas Smits	4	16	(100%) =	25%
17. Lucas van Schaik	3,5	9	(100%) =	39%
18. Stan Jacobs	3	3	(17%) =	100%
Wim Ruardy	3	4	(75%) =	80%
Klaas Schokker	3	8	(73%) =	38%
21. Heidi Ruardy	2	2	(100%) =	100%
Alec Connor	2	4	(50%) =	50%
Sanne Peeters	2	4	(100%) =	50%
24. D. Hopman	1	1	(100%) =	100%
Marijn Vos	1	6	(86%) =	17%
26. Siebe Janssen	0	2	(100%) =	0%
Loes Ruardy	0	1	(100%) =	0%
Oscar Wasmann	0	1	(100%) =	0%
Jake Howard	0	1	(100%) =	0%

De winnaar van de uitdagersgroep staat in deze lijst op de 18e. plaats, met een score van 100%. Stan Jacobs heeft zijn hoge positie op de ranglijst moeten bevechten tegen de top van de ranglijst.

Net als vorig seizoen voert Marinus de Grundt deze ranglijst aan. Binnen de groep van de uitdagers ondervindt hij te weinig weerstand, maar spelend tegen de kandidaten heeft hij het nu nog zwaar. Hoe ver komt hij als hij er volgend seizoen eens goed voor gaat zitten?

Achter Marinus de Grundt staat een heel bijzonder gezelschap van spelers: 8 junioren en 4 veteranen! Als tweede is de jongste speler in de competitie geëindigd: Terrell van den Heuvel. Hij heeft zich van onderaf naar boven opgewerkt en bezet in de eindstand met een 20e. plaats een plaats in de middenmoot van het grote peloton. Zijn tweede plaats in de ranglijst van de uitdagers toont hoezeer hij is vooruitgegaan in één jaar tijd. Hij is er in geslaagd om Robert Worm, Corine Ruardy, Tycho van Zuylen, Michiel van Vroonhoven, Neven Jakopovic, Jos Smits en Coendert Vleeming van de topplaatsen af te houden door meer partijen dan de anderen te spelen (Zij vormen samen de "Young"!). Net zo verrassend is de hoge klassering van Johan van Son, die gelijk met de jeugdkampioen Robert Worm is geëindigd. Je bent kennelijk nooit te jong om iets te leren, maar je bent ook nooit te oud om te leren, zo blijkt maar weer. Johan van Son vormt met Theo Meeuwssen, Ad Beekers en Albert Aalbers de "Experience". "Young against experience" is al een heel jaar het thema op de competitieavonden. Volgend seizoen zullen de partijen dit thema blijven dragen: op het weg naar de top zullen de jonge spelers eerst moeten afrekenen met de alleroudsten, en die zullen zich echt niet zomaar gewonnen geven!

Ook dit jaar tonen de kandidaten zich duidelijk sterker dan de uitdagers, die het af en toe zwaar te verduren krijgen. De volgende tabellen laten dat zien:

Kandidaten tegen uitdagers:

1. Harry Bergsma	11 punten uit	16 partijen	(59%) = score van	69%
2. Geert van Tongeren	8,5	13	(54%) =	65%
3. Peter Geurts	8	11	(55%) =	73%
4. Thijs Banken	7,5	10	(42%) =	75%
Wim Claus	7,5	10	(37%) =	75%
6. Jurjo Hagen	7	10	(59%) =	70%
7. John Alblas	5	7	(27%) =	71%
8. Bernard Lippens	4,5	5	(24%) =	90%
Dick Jansen	4,5	5	(25%) =	90%
10. Rijk-Pieter Hofstede	4	5	(23%) =	80%
Jan de Haas	4	4	(40%) =	100%
12. Hermie Wolvers	0,5	1	(50%) =	50%

Uitdagers tegen kandidaten:

1. Stan Jacobs	9,5 punten uit	15 partijen	(83%) = score van	63%
2. Albert Aalbers	4	13	(59%) =	31%
3. M. van Vroonhoven	3,5	8	(36%) =	44%
4. Tycho van Zuylen	3	12	(44%) =	25%
5. Robert Worm	2,5	5	(28%) =	50%
6. Marinus de Grundt	1	12	(43%) =	8%
Theo Meeuwssen	1	6	(26%) =	17%

Margreet Wevers	1	2	(17%) =	50%
9. Wim Ruardy	0,5	1	(20%) =	50%
10. Neven Jakopovic	0	6	(32%) =	0%
T. van den Heuvel	0	1	(5%) =	0%
Ad Beekers	0	6	(25%) =	0%
Jos Smits	0	3	(16%) =	0%
Johan van Son	0	3	(16%) =	0%
Klaas Schokker	0	3	(27%) =	0%
Harrie Bouman	0	1	(6%) =	0%
Alec Connor	0	4	(50%) =	0%

Stan Jacobs heeft aangetoond tot de sterksten te behoren: een schitterend eindresultaat. De scores van Albert Aalbers, Michiel van Vroonhoven, Tycho van Zuylen en Robert Worm zijn vergelijkbaar met die van Harry Bergsma en Geert van Tongeren en dat is dus niet slecht. Tycho van Zuylen heeft als enige in de vereniging tegen alle nrs. 1 t/m 14 gespeeld. Hij heeft daarbij alle partijen tegen de nrs. 1 t/m 5 verloren en tegen de overigen een score van 50% behaald; dat is een heel goed resultaat!

Het competitiesysteem voorkomt dat men te vaak een veel te sterke tegenstander ontmoet. Af en toe een sterke speler ontmoeten vinden de meeste schakers wel leuk, zeker als zij daarbij incidenteel succes (een overwinning of een remise) weten te behalen; voor de anderen ligt de uitdaging in het zo goed mogelijk partij geven.

Over het dameskampioenschap valt niet veel te vertellen: Loes Ruardy verliest haar partij tegen Sanne Peeters, Margreet Wevers is voor hen veel te sterk en zij kan op haar beurt Corine Ruardy met geen mogelijkheid bijbenen. Daarmee heeft Tornado met Corine Ruardy een hele jonge dameskampioene.

Bij de veteranen is meer te vertellen. De groep wordt groter. Jurjo Hagen is dit jaar 60 jaar geworden en wordt zo een veteraan; Johan van Son komt de gelederen versterken. Dit jaar ben ik opnieuw de sterkste veteraan geworden en is Wim Claus opnieuw nummer 2 geworden. Maar: hoe doen die "experienced" het onder elkaar? In het volgende overzicht is de volgorde van de oudste naar de jongste veteraan aangehouden:

Theo Meeuwssen	3 punten uit	8 partijen	(38%) = 4/5e. plaats
Albert Aalbers	5,5	7	(79%) = 1e.
Wim Claus	3,5	6	(58%) = 3e.
Johan van Son	0	2	(0%) = 7/8e.
Klaas Schokker	0	4	(0%) = 7/8e.
Bernard Lippens	4	4	(100%) = 2e.
Ad Beekers	1	4	(25%) = 6e.
Jurjo Hagen	3	5	(60%) = 4/5e.

Zoals U ziet: de veteranen zijn in veel opzichten aan elkaar gewaagd. Albert Aalbers heeft dit jaar in het prestigeduel met mij zich duidelijk de meest succesvolle betoond; ik heb al mijn partijen weten te winnen.

Bij de jeugdspelers is in de interne competitie de beslissing pas in de laatste ronden gevallen: Robert Worm rekt eerst met Tycho van Zuylen af en wint daarna van Michiel van Vroonhoven; daarmee wordt hij onbereikbaar voor de rest. Voor de tweede achtereenvolgende keer is Robert Worm daarmee de sterkste jeugdspeler in de interne competitie.

De groep van de jeugdspelers in de seniorencompetitie is opnieuw uitgebreid. Anders dan de veteranen zijn jeugdspelers in meerdere groepen in te delen:

A-junioren: 18 of 19 jaar

B-junioren: 16 of 17 jaar

C-junioren: 14 of 15 jaar

D-junioren: 13 jaar of jonger

A- en B-junioren hebben helemaal niet onderling gespeeld, C-junioren slechts enkele partijen, maar uit de onderlinge partijen van de D-junioren is wel een onderlinge rangorde op te maken.

In de volgende tabel staan de jeugdspelers in volgorde van leeftijd, met vermelding van hun categorie (A,B,C of D), de ranglijst voor alle jeugdspelers samen en, tot slot, het onderlinge resultaat van de D-junioren.

A Heidi Ruardy	2 uit 2 (100%)	10/11e.
B/A Wim Ruardy	1 uit 1 (100%)	12/15e.
B Sanne Peeters	1 uit 2 (50%)	12/15e.
B M. van Vroonhoven	4 uit 6 (67%)	5/8e.
B Corine Ruardy	6 uit 10 (60%)	2/3e.
C Robert Worm	6 uit 7 (86%)	2/3e.
C Neven Jakopovic	4 uit 8 (50%)	5/8e.

C D. Hopman	1 uit 1 (100%) 12/15e. <u>D-groep</u>
D/C Jos Smits	5 uit 8 (63%) 4e. 4,5 uit 5 (90%) 2e.
D Tycho van Zuylen	4 uit 9 (44%) 5/8e. 1 uit 1 (100%) 6/7e.
D Lucas van Schaik	3,5 uit 7 (50%) 9e. 3,5 uit 7 (50%) 3e.
D Siebe Janssen	0 uit 1 (0%) 16/17e. 0 uit 1 (0%) 8/9e.
D Marijn Vos	1 uit 5 (20%) 12/15e. 1 uit 5 (20%) 6/7e.
D Jake Howard	0 uit 1 (0%) 16/17e. 0 uit 1 (0%) 8/9e.
D Coendert Vleeming	7,5 uit 18 (42%) 1e. 7,5 uit 13 (58%) 1e.
D Lucas Smits	2 uit 5 (40%) 10/11e. 2 uit 5 (40%) 5e.
D T. van den Heuvel	4 uit 9 (44%) 5/8e. 2,5 uit 5 (50%) 4e.

Hier komt Coendert Vleeming als de meest succesvolle jeugdspeler uit de bus, zowel bij de D-junioren als bij de gehele groep van jeugdspelers. Dit ondanks dat hij al zijn partijen tegen A-, B- en C-junioren heeft verloren, maar zijn overmacht bij de D-junioren is eenvoudigweg te groot. In de algemene rangschikking eindigt hij voor de jeugdkampioen, Robert Worm, en de dameskampioen, Corine Ruardy; bij de D-junioren blijft hij Jos Smits, Lucas van Schaik en Terrell van den Heuvel voor.

Waren vorig jaar de krachtsverschillen tussen de junioren niet zo groot, dit jaar zijn die krachtsverschillen wel aanwezig, waarbij geldt: hoe ouder de jeugdspeler, des te sterker. Bij de D-junioren ligt dat anders: hier zijn de krachtsverschillen extreem groot, en dat heeft met leeftijd weinig te maken en veel meer met talent.

"Young against experience" was het motto van demonstratiepartijen, met mooie foto's in De Gelderlander en in De Waalkanter. Maar hoe zit het met de wedstrijden in de interne competitie van het afgelopen seizoen?

Wij volgen opnieuw de indeling naar leeftijd:

Veteranen:

Theo Meeuwse	4 punten uit	6 partijen	(67%) 3/4e. plaats
Albert Aalbers	2	3	(67%) 6/7e.
Wim Claus	4	4	(100%) 3/4e.
Johan van Son	7,5	11	(68%) 1e.
Klaas Schokker	3	5	(60%) 5e.
Bernard Lippens	1	1	(100%) 8e.
Ad Beekers	6	12	(50%) 2e.
Jurjo Hagen	2	4	(50%) 6/7e.

Er hoeft geen twijfel te bestaan: jeugdspelers mogen blij zijn als zij tegen de oudste garde stand weten te houden. Met name Johan van Son is voor veel jeugdspelers een moeilijke te nemen hindernis gebleken.

Jeugdspelers:

B/A Wim Ruardy	2 punten uit	2 partijen	(100%) 4/6e. plaats
B M. van Vroonhoven	4	6	(67%) 1/2e.
B Corine Ruardy	2	4	(50%) 4/6e.
C Robert Worm	2,5	4	(63%) 3e.
C Neven Jakopovic	2	5	(40%) 4/6e.
D/C Jos Smits	1,5	7	(21%) 7/8e.
D Tycho van Zuylen	4	6	(67%) 1/2e.
D Lucas van Schaik	0	2	(0%) 9/12e.
D Siebe Janssen	0	1	(0%) 9/12e.
D Coendert Vleeming	0	3	(0%) 9/12e.
D Lucas Smits	0	3	(0%) 9/12e.
D T. van den Heuvel	1,5	4	(38%) 7/8e.

Alleen Michiel van Vroonhoven, Tycho van Zuylen en jeugdkampioen Robert Worm zullen misschien op korte termijn in staat zijn om de veteranen te overvleugelen; Wim en Corine Ruardy, alsmede Neven Jakopovic, kunnen misschien tegen de veteranen standhouden en de andere jeugdspelers zullen alleen incidenteel in staat zijn een antwoord te vinden op de routine van de oude garde.

Het normale speltempo in de Oostelijke Schaakbond is 2 uur per persoon per partij. In de interne competitie van Tornado is dit seizoen opnieuw toegestaan om een sneller tempo te spelen met behulp van de Fischerklok. Een toenemend aantal deelnemers speelt zonder klok, omdat zij zich eerst willen bekwamen in het correct noteren van hun partij. Onder tijdsdruk is dat voor minder ervaren spelers namelijk erg lastig.

4 schakers hebben vaker een sneller tempo moeten spelen dan hun eigen speeltempo: Harry Bergsma (9 tegen 18), Theo Meeuwssen (7 tegen 11), Ad Beekers (8 tegen 14) en Margreet Wevers (2 tegen 6); daarnaast hebben Wim Claus, Geert van Tongeren, Marinus de Grundt, Jan de Haas en Klaas Schokker heel vaak een sneller tempo moeten spelen.

Net als vorig seizoen zien wij de desastreuze gevolgen van het snelle speeltempo:

	Eigen speeltempo		Sneller speeltempo	
	punten uit	partijen	punten uit	partijen
Harry Bergsma	3	9	11	18
Theo Meeuwssen	1	7	4,5	11
Ad Beekers	2	8	5	14
Margreet Wevers	1	2	3,5	6
Wim Claus	5,5	14	7,5	12
Geert van Tongeren	5	13	7	10
Marinus de Grundt	4	15	8,5	12
Jan de Haas	2	5	3,5	4
Klaas Schokker	0	6	3	5

Dit seizoen blijkt opnieuw, dat een sneller speeltempo geen gewicht in de schaal legt of duidelijk in het voordeel van de speler die een sneller tempo moet gaan spelen dan hij gewend is. Er zijn opnieuw schakers die in een sneller tempo onverslaanbaar zijn. Dat zijn (aantal overwinningen tussen haakjes): Bernard Lippens (7) en Robert Worm (5).

Een nieuwe tactiek van een aantal jeugdspelers is hun partij zo af te raffelen dat, met name veteranen, door het al hoger liggende speeltempo door hun vlag worden gejaagd. Dat daarover klachten ontstaan, is terecht: bij normale spelverhoudingen zou de verhouding voor spelers met een sneller speeltempo nog ongunstiger komen te liggen dan uit bovenstaande tabel blijkt. Wie met de regelmaat van de klok zijn partij afraffelt (en al ver voor 9 uur klaar is met zijn partij), gaat daardoor niet beter schaken, eerder slechter, zoals ik in mijn 7 overwinningen heb kunnen constateren.

Een vooruitblik op het komende seizoen (2009-2010)

Wie herinnert zich niet, dat ik bij mijn aantreden als wedstrijdleider spelers de ruimte bood hun problemen onderling op te lossen, ook als zij daarmee de spelregels met voeten traden? Dat was 2 jaar geleden de mentaliteit in de vereniging. En het officiële speeltempo van 2 uur per persoon per partij aanhouden vonden zeer velen veel te serieus.

Het afgelopen seizoen heeft dat geleid tot een wildgroei van speeltempi; in 76 partijen (2 of 3 per avond) is het officiele speeltempo aangehouden en in 245 partijen (gemiddeld 8 per avond, ruim 75%) een daarvan afwijkend. Er zijn moeilijkheden ontstaan, doordat partijen met een versneld tempo ook nog een keer afgeraffeld zijn. Om 9 uur zijn de meeste partijen al beëindigd; na 10 uur zitten alleen topspelers nog aan één of twee borden te schaken. Er zijn schakers die hun best doen om een goede clubschaker te worden en ijverig oefenen op een correcte schaaknotatie tijdens een partij, zoals de spelregels dat voorschrijven. Niet zelden constateer ik dat vooral jeugdspelers de schaaknotatie volledig achterwege laten.

Het denken over de gewenste gang van zaken op de clubavond bij Tornado is aan het veranderen. Een gezellige clubavond staat onveranderd op de eerste plaats, maar de behoefte aan een goed gespeelde partij, de motivatie om het beste uit zichzelf te geven en zich daarvoor in te spannen en de tijd er voor te nemen, is merkbaar toegenomen, bij de volwassenen in veel sterkere mate dan bij de junioren overigens.

Deze verschuiving zal zich in het komende seizoen sterker gaan manifesteren en vormt de aanleiding dat ik, naast een terugblik op het vorige seizoen, een vooruitblik op het komende seizoen noodzakelijk acht, want als wedstrijdleider wil je dat de interne competitie goed verloopt, tot tevredenheid van alle leden.

Het globale verloop van een schaakcarrière in het algemeen

Elke schaakspeler begint met de spelregels te leren en dan partijtjes tegen anderen te spelen. Bij een jeugdopleiding worden bijzonderheden van het schaakspel uitgelegd aan de hand voorbeeldstellingen in de stappenplanmethode, die heel succesvol is gebleken. Via examens en diploma's worden de vorderingen in het inzicht vormgegeven en erkend.

Competitieschaak bestaat in 2 hoofdvormen: snelschaken en wedstrijdschaken. Bij snelschaken krijgt elke schaker een beperkte tijd (5 - 10 minuten) om de gehele partij te voltooien. De partij wordt niet genoteerd. Het wedstrijdschaken kent de notatieplicht: bij de wedstrijdleiding dient (indien noodzakelijk of gewenst) elke zet in de partij verantwoord te kunnen worden. Voor de bedenktijd voor een partij bestaat een open en een gesloten variant. In de gesloten variant krijgt elke schaker een vooraf begrensde tijd voor de gehele partij, meestal 2 uur. In de open variant dient elke speler een bepaald aantal zetten binnen een zekere tijdsduur voltooid te hebben; voor internationale wedstrijden gold destijds een standaardtempo van 40 zetten in 2 1/2 uur, vervolgens 20 zetten per uur, niet zelden in 2 of meer zittingen verspreid over meerdere dagen, die bij belangrijke wedstrijden wereldwijd door miljoenen mensen werden gevolgd en tussen de zittingen geanalyseerd en van commentaar voorzien. In het Open Kampioenschap van Nederland, dat jaarlijks in Dieren wordt gehouden, wordt een tussenvorm gehanteerd: 40 zetten in 2 uur, gevolgd door een uur voor het resterende deel van de partij (die dus 6 uur aaneengesloten kan duren).

Men is een clubschaker als men in staat is een partij geheel volgens de regels te spelen en tijdens de partij alle zetten correct te noteren.

Men is een wedstrijdschaker als men, naast het correct spelen en noteren van alle zetten, in staat is de schaakklok correct bij de partij te hanteren en zetten goed over de beschikbare tijd te verdelen.

Het is een illusie te menen, dat een ieder die zich bij een schaakclub aanmeldt, zonder voorafgaande kennis, direct als clubschaker, laat staan als wedstrijdschaker, kan optreden. In het algemeen hebben de meeste clubschakers en wedstrijdschakers de kunst geleerd van ervaren schakers in hun vereniging, die hen op weg helpen.

Met het denksportproject AanZ van Tornado (en andere denksportverenigingen) kunnen belangstellenden kennis maken met de schaaksport. Met een opleidingstraject op de schaakavonden kunnen clubschakers en wedstrijdschakers in opleiding de weg geëffend worden om een volwaardig clubschaker of wedstrijdschaker te worden. Dat zelfde geldt natuurlijk ook voor elke volwassene die op een clubavond komt binnenlopen.

Het opleidingstraject (altijd facultatief)

Met clubschakers in opleiding wordt de notatie van hun partijen besproken. Aangegeven worden niet alleen de fouten, maar vooral het type stellingen waar die het meeste voorkomen: dat zijn posities die aanleiding geven voor fouten zowel in de notatie als bij het spelen. Zo kan een op de persoon toegespitste instructie gegeven worden. Een eindtoets, indien gewenst, kan de bevestiging zijn dat de schaker het geleerde meester is geworden.

Met wedstrijdschakers in opleiding wordt het verloop van een partij besproken, waarbij met een schaakklok wordt gespeeld volgens de open variant. Voor 50 zetten krijgt men 2 uur de tijd; bij een tijdcontrôle moet aangetoond worden of binnen de gestelde tijd het minimum aantal zetten daadwerkelijk is gespeeld. Na het verstrijken van de speeltijd (4 uur) wordt afgebroken, waarbij de afgebroken stelling correct moet worden genoteerd en een zet onder couvert wordt afgegeven bij de wedstrijdleader. De spelers leggen een claim omtrent het verwachte resultaat van de partij bij voortzetting ervan. De wedstrijdschaker in opleiding onderbouwt thuis zijn claim met een analyse, die aan de opleider voor de hervatting van de partij wordt overhandigd. Aan de hand van het werkelijke verloop van de partij tijdens de hervatting (20 zetten per uur) wordt na afloop van de partij besproken in welke mate de afgebroken stelling al dan niet juist is beoordeeld en geanalyseerd. Ook hier kan een eindtoets, indien gewenst, de bevestiging zijn dat de schaker klaar staat voor het wedstrijdschaak op zijn niveau.

Dit opleidingsschema kan door Tornado gebruikt worden voor alle volwassen spelers (tussen 20 en 120 jaar).

Voor spelers van 70 jaar en ouder, die er een hekel aan hebben om door de vlag gejaagd te worden door hun tegenstander, wil ik een speciaal regime bij voorrang laten gelden. Zij mogen het speltempo van de wedstrijdschakers in opleiding (50 zetten in 2 uur, afbreken na 4 uur speeltijd, voortzetting 20 zetten per uur) bij de wedstrijdleader naar wens aanvragen. In hun partijen tegen jeugdspelers geldt dan een speltempo van 30 zetten per uur, afbreken na 2 uur speeltijd of na de 60e. zet van zwart, voortzetting 30 zetten per uur, afbreken na 2 uur speeltijd of na de 90e. zet van zwart, enz.

Een competitie met jeugdspelers en hun opleiding

Het is mij opgevallen, dat jeugdspelers die geslaagd zijn voor stap 4, alsmede jeugdspelers die in het verleden geslaagd zijn voor het koningsdiploma, niet zonder meer als clubschaker, laat staan als wedstrijdschaker, aangeduid kunnen worden. Dat geldt ook voor meerdere jeugdspelers die het afgelopen seizoen meegespeeld hebben in de interne competitie. De notatie van partijen wordt dikwijls verwaarloosd, of er wordt helemaal niet genoteerd. Ik vraag mij af hoeveel jeugdschakers zelfs helemaal geen notatieboekje hebben. Bij een toets als clubschaker ben je dan al bij voorbaat gezakt. Het aantal jeugdschakers dat de toets als wedstrijdschaker met succes zou kunnen

afleggen is helemaal klein, want dat vereist een goede verdeling van de beschikbare bedenktijd; de toets vereist: eerst (goed) nadenken, dan pas zetten, en vervolgens (correct) de zet noteren.

Wat mij verbaasd is de grote belangstelling van (soms uitzonderlijk jonge) kinderen om mee te spelen met de senioren. Dat is compleet onlogisch. Al tientallen jaren bestaat het ervaringsfeit, dat jeugdschakers het beste tot hun recht komen in een jeugdcompetitie. Natuurlijk zijn er heel veel jeugdspelers die als vanzelfsprekend mee kunnen doen in een volwassenencompetitie. Dat heeft vooral te maken met het aanpassingsvermogen van jongeren aan de wereld van de volwassenen en van het acceptatievermogen van de groep volwassenen die de jeugdspeler als één der hunnen beschouwd. Ik vraag mij in alle ernst af, wat de interne competitie van Tornado zo interessant maakt voor junioren. Zij worden op de pijnbank gelegd, want het ontbreekt te velen aan concentratievermogen. Wat missen zij in de jeugdcompetitie dat zij zo'n overgang dan toch willen maken?

Het is daarom goed om junioren, die willen overstappen naar de interne competitie van de senioren, eerst te testen op hun geschiktheid hiervoor. Dat is in het verleden nooit gedaan, en daarmee beginnen in toenemende mate probleemsituaties te ontstaan, die vermeden kunnen worden. Naar mijn oordeel dient de wedstrijdleader deze test uit te voeren. Daarmee kan hij beoordelen of het toelaten van een jeugdspeler moeilijkheden kan doen ontstaan waarbij hij moet optreden. Een voorbarige toelating terug te moeten draaien is voor de bij een conflict betrokken personen, en voor de wedstrijdleader die de tuchtmaatregelen moet toepassen, een hoogst onplezierige aangelegenheid. Voorkomen is, zoals altijd, beter dan genezen.

De test op geschiktheid doorloopt een aantal fasen:

1. Aan de wedstrijdleader wordt het verzoek gedaan om een jeugdspeler toe te laten tot de interne competitie. De wedstrijdleader vraagt de jeugdspeler waarom hij mee wil spelen en luistert naar zijn motivatie. De wedstrijdleader vraagt aan de ouder(s) of zij accoord gaan met het meespelen van hun kind in de interne competitie, en of zij er mee accoord gaan dat hun kind **tenminste** tot 22.00 uur mag meespelen.
2. De jeugdleiding informeert de wedstrijdleader omtrent de vorderingen in het stappenplan en de wedstrijdleiding van de jeugdcompetitie geeft een overzicht van de behaalde resultaten. Het notatieboekje met partijen van de jeugdspeler dient de aanvraag te ondersteunen.
3. De wedstrijdleader wijst 2 spelers in de jeugdcompetitie aan als tegenstanders, stelt het speltempo vast en volgt het verloop van de partijen, die op 2 verschillende avonden worden gespeeld en beoordeelt het gedrag van de speler tijdens de partij (het resultaat is van ondergeschikt belang); na afloop van de partijen (één met wit en één met zwart) worden de partijen overgeschreven en overhandigd aan de wedstrijdleader.
4. De jeugdspeler wordt gevraagd of hij in de interne competitie een opleiding tot clubspeler en/of als wedstrijdspeler wil volgen.
5. Bij verwachte geschiktheid wordt de jeugdspeler op proef toegelaten tot de interne competitie.
6. Een jeugdspeler die geen opleiding wil volgen, krijgt standaard een speltempo van 2 uur per persoon per partij.
7. Een jeugdspeler die de bovenstaande opleidingen als clubschaker en/of wedstrijdshaker volgt (dat laatste met het open leertempo van 30 zetten per uur, afbreken, claim onderbouwen, uitspelen), krijgt na het afleggen van zijn toets(en) het niveau aangegeven waartoe hij behoort, met het bijbehorende speltempo:
D-junioren (13 jaar en jonger): 20 minuten + 45 seconden per zet
C-junioren (14 en 15 jaar): 35 minuten + 35 seconden per zet
B-junioren (16 en 17 jaar): 50 minuten + 30 seconden per zet
A-junioren (18 jaar en ouder): 2 uur per persoon per partij
8. Een jeugdspeler met een officiële rating van 1200 of meer wordt direct toegelaten tot de interne competitie.
9. Een jeugdspeler die qua gedrag zich niet kan aanpassen, wordt terugverwezen naar de jeugdcompetitie.

Bij deze test naar de geschiktheid van een jeugdspeler is samenwerking met de wedstrijdleiding van de jeugdcompetitie een vereiste. Natuurlijk kan de geschetste opleiding tot clubschaker en tot wedstrijdshaker ook in de jeugdcompetitie plaatsvinden. Het opleidingstraject tot clubschaker of tot wedstrijdshaker is echter totaal andersoortig dan dat van het stappenplan. Het zou het herwaarderen of het opwaarderen van de jeugdcompetitie kunnen inhouden. Voor de leiding van de jeugdopleiding zijn dit zaken ter overdenking: hoe kijkt zij aan tegen het wedstrijdshak door jeugdspelers, hoe beoordeelt zij de gedachte dat daarvoor een opleiding nodig is en is men vanuit de jeugdopleiding in staat hieraan een bijdrage te leveren?

Dit aanhangsel aan het jaarverslag van de interne competitie 2008-2009 is bedoeld als discussiestuk voor de algemene jaarvergadering in augustus. Daarin wil ik aan de leden mijn gedachten ter bespreking en ter goedkeuring voorleggen, met het verzoek om mij de bevoegdheid te verlenen om als opleider en als beoordelaar te mogen optreden, zoals in dit stuk is aangegeven.

Van belang is te vermelden dat het opleiden en toetsen gebeurt op basis van vrijwilligheid, waarbij ik mijn kennis over probeer te dragen aan de schaker die mij daarom vraagt.